

עין משפט
גו מצוה

כיצד פרק שני יבמות

יט:

מסורת הש"ס

1 א מר"י פ"ב מכלות
 יום הלכה א סגמ עשין
 נא טוש"ס ארבע סימן
 קפי ספי"ג :

תוספות ישנים

ביארה לו חליצה של אחת
 מן פטורה נראה. ומפרש
 לו ודאי חלק לבעול מאחר
 לא נפטרה נראה ודאי הא
 דקאמר ביאתה או חליצה
 של אחת מן פטורה נראה
 ר"ל משהו שאינו בעל
 חתם דהוא אשת השני
 ועמדה נבדלה או חליצה
 פטורה נראה התיימור
 דלא מאמר קונה תרשיהו
 חזון דהו יבם ואח"כ נולד
 ודאי כי מיבם נחל
 נפטרה נראה. ודאי מאמר
 אינו קונה מן יבמו קנה
 השני דהא לא הו קנה אשת
 אחיו בעולמו (ובל) (אבל)
 דר"ש משמע לא סבר מאמר
 קונה קנה ודאי קונה נכח
 וכל אלה אמר (אין) קונה
 מכל וכל או אינו קונה כלל.
 אבל חלק לבעול מאחר לא
 נפטרה נראה נראה מאמר
 אינו קונה כלל ונראה
 שהחליצה כחנם היתה ודאי
 נכנס שיהא אשת אחיו שלא
 היה בעולמו ואח"כ לא
 נפטרה נראה ודאי קונה
 חזון. ודאי הו קאמר דנאי
 יבם אחת שאינה בעלה
 מאמר הא מימי הינה
 וזוקקה לאחיו השני והיא
 ליה אשת אח השני נרת
 אשת אחיו שלא היה בעולמו
 זוקקה ודאי הו קני מני
 יבמה. ור"ל דרכי ספא
 ליריבן דספ"ר שמעון אין
 זוקקה ודאי לא הו קנה
 אשת אחיו שלא היה
 בעולמו. וזך לר"ש השועל
 דאמר לר"ש שמעון אי זוקקה
 זוקקה ככנסה לא היה עלמה
 יכול לייבם כיון דזוקקה
 ככנסה דהו כמו יבם
 ואח"כ טולד.

רבי שמעון אומר ביאתה או חליצתה כו'. פי' נקונטרס דקסבר
 ר' שמעון מאמר ספק קונה ספק קונה וכושיבס או חלק
 לשניה נפטרה בעלת מאמר ממ"ג ונראה שפי' כן דלון ר"ל זיקנה
 לר"ש מדרבנן דל"כ לא היה יכול לייבם השניה דהויה לה כרת אשת
 אחיו שלא היה בעולמו במאמר אלא
 ודאי קסבר דקני לגמרי או לא קני
 כלל ודאי אכתי נראה היה זוקקה ור"ל נראה
 דר"ש סבר אין זוקקה ולר"י נראה
 דלפיכך ס"ל דיש זוקקה ומאמר קונה
 קנה מדרבנן ניחא שדלון זוקקה אוסרת
 ולא המאמר אלא היכא דלש היתה
 נשואה היתה אוסרת וכאן אם היתה
 נשואה היתה ענתה היתה מותרת לר"ש
 דש"ס ייבם ואח"כ נולד ומימ
 אמת הוא דלר"ש אי לא קני מאמר
 לא קני אפילו מדרבנן מדרבנן נולד לעיל
 אם מאמריו של שני אינו מאמר אשת
 ראשון בעול משמע דלא קני כלל:
 חל"ץ בבב"ע שאמר ר"א נפטרה
 צרתה. ודאי ואח"כ לא דייק
 מהכא מיוצא לר' אשעיה דלדריה
 כיון דהו זיקה ככנסה אמאי לא
 נפטרה הורה ור"ל מדרבנן כדאמר
 לעיל גזירה משום שמי יבמות הנאות
 משני בנים חדא וחלצה וחדא
 מיפטרנה (א) בלא כלום:

כנסה ומה ואח"כ נולד לו אח
 וכו'. הא מילתא דפשיטא
 היא ולא הוה נריך כלל למתנייה ואר"י
 דלא עשה אלא לאשעיה דהויה תנא
 עירובי מערב ומני מילי כדדי הדדי
 ולהכי דייק מניה דנוולד ולבסוף
 ייבם לא פליג ר"ש מדעריב ומני להו
 כדדי כנסה ומת ואח"כ נולד לו אח
 דמודה בה ר"ש דלא נטולד ולבסוף
 ייבם פליג נמי ר"ש א"כ כדדי סיפא
 הוה ליה למיערכה ולא כדדי רש"א
 והשתא א"ש דלא מוחיב לר' אושעיה
 ממתי' דלא עריב ומני להו דלכריתתא
 סוף למדיק כדפרישית:

לערכבינהו ולחגיגתו. לא כמו
 שפירש בקונטרס דאלוהו קאי
 דלכנסה ומת ואח"כ נולד ודאי
 ל"ס ר"ש אלא אמרי נכרזי קאי (ג):
גבירינן גביה רבבה. דלע"ג
 דמאמר אינו אלא מדרבנן
 מ"מ מר מקסבר ליה דעשאוהו מכמיס
 כביאה ולמר מקסבר דעשאוהו
 כקדושין וכו"ג איכא בפי"ק דכ"מ ור'
 יא. (סג) דקאמר מר ל"ף מליאה מגט
 אע"ג דלקט לית ליה זכיה אלא מדרבנן
 כדלמרי' בסק"פ הנוקין (ניטין סא. פס.)
 הא

ר' שמעון אומר ביאתה או חליצתה של אחת
 מהם פוטרת צרתה חלקי לבעלת מאמר
 לא נפטרה צרה כנסה ומת ואח"כ נולד לו
 אח או שנולד לו אח ואח"כ כנסה ומת
 שתיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום כנסה
 ונולד לו אח ואח"כ מת שתיהן פטורות מן
 החליצה ומן הייבום דברי ר"מ ור' שמעון
 אומר הואיל ובא ומצאה בהיתר ולא עמדה
 עליו שעה אחת באיסור מייבם לאיוו מהן
 שירצה או חולץ לאיוו מהן שירצה לא בבה
 דסיפא למאן קתני לה אילימא לר' מאיר קתני
 לה מכדו לא שני ליה לרבי מאיר בין ייבם
 ואח"כ נולד בין נולד ואח"כ ייבם לערכבינהו
 ולתנינהו אלא לאו רבי שמעון ובייבם ואח"כ
 נולד פליג בנוולד ואחר כך ייבם לא פליג ש"מ
 אמר מר עמוד השני לעשות מאמר ביבמותו
 ולא הספיק לעשות מאמר ביבמותו עד
 שנולד לו אח ומת ראשונה יוצאה משום
 אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או
 חולצת או מתייבמת מאי עמוד וכאי לא
 הספיק אי עבד עבד ואי לא עבד לא עבד
 אלא עמוד מודעתה ולא הספיק מודעתה אלא
 בעל כרחו ודלא כרבי דתניא העושה
 מאמר ביבמותו שלא מודעתה ר' אומר קנה
 י"וחב"א לא קנה מ"ט דר' גמר מביאה
 דיבמה מה ביאה דיבמה בעל כרחו אף
 קדושין דיבמה בעל כרחו ורבנן גמרי
 מקדושין דלמאן מה קדושין דעלמא
 מודעתה אף קדושין דיבמה מודעתה כמאי
 קמיפלגי מה סבר מילי דיבמה מילי דיבמה
 הוה ליה למילף מילי סבר מילי דקדושין
 מילי דקדושין הוה ליה למילף עשה בה
 מאמר ואח"כ נולד לו אח או שנולד לו אח
 ואח"כ עשה בה מאמר ומת ראשונה יוצאה
 משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה
 חולצת ולא מתייבמת ר"ש אומר ביאתה או
 חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה ר"ש
 אהי"א קאי אילימא אנוולד לו אח ואח"כ
 עשה בה מאמר הא אמרת בנוולד ולבסוף
 ייבם לא פליג ר"ש אלא אעשה בה מאמר
 ואח"כ נולד לו אח חלקי לבעלת מאמר לא
 נפטרה צרה מ"ט משום דהויה צרה ודאי
 ובעלת מאמר ספק י"ואין ספק מוציא מידי
 ודאי יתיב רב מנשה בר זבד קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר מאי טעמא
 דר"ש מ"ט דר"ש כדאמר טעמא הואיל ובא ומצאה בהיתר ולא עמדה
 עליו שעה אחת באיסור אלא מאי טעמא דרבנן אמר קרא ודלקחה לו
 לאשה י"ויבמה עדיין יבומים הראשונים עליה אלא הא דתנן
 יבנסה הרי היא באשתו לכל דבר י"ואמר רבי יוסי בר חנינא מלמד
 שגמרגשה

ר"ש אומר ביאתה כו'. מפרש לקמיה דלעשה בה מאמר ואח"כ נולד
 לו אח קאי ומשום דקסבר מאמר ספק קונה ספק קונה כדאמר
 לעיל(ג) ומפרש ר"ש ואולי: **חלקי לבעלת מאמר לא נפטרה צרה.** כלומר
 הא דקאמינא ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה כגון
 שיהא חולץ או מייבם לשניה וראשונה
 פטורה ממ"ג או מאמר קני הו ליה
 ייבם ולבסוף נולד ואפי' ראשונה
 מותרת לר' שמעון ונחליצה דלדין
 מיפטרנה דהא מאמר ככנסה והו להו
 מבית אחד ודאי מאמר לא קני הרי
 שפיר ייבם לשניה דאשת אחיו שניה
 בעולמו היא ואינה נרת ערוה וראשונה
 חלק משום אשת אחיו שלא היה בעולמו
 אבל חלק לבעלת מאמר שיהא ראשונה
 לא נפטרה צרה דלמאן מאמר לא
 קני וממילא פטורה משום אשת אחיו
 שלא היה בעולמו וחליצה אינה חליצה
 והכי מפרש לקמן: או שנולד לו אח.
 דה"ל נולד ולבסוף ייבם: **סיפין**
 פטורים. דהא לא פליג ר"ש וכדן
 פפ"א(ג): **הך כבא דסיפא.** ייבם ולבסוף
 נולד: **למאן קתני לה.** כלומר להודיע
 כמו של מי קתני לה כפני עממה ולא
 עירבה עם נולד ולבסוף ייבם:
אילימא לר"מ. לאשמעינן דכחא נמי
 אסר ולא למימר דר"ש חלק לחודה
 הוא דפליג: **לערכבינהו.** לצדי ולמיני
 כרישא הרי כנסה ומת ואח"כ נולד
 לו אח או שנולד לו אח ואח"כ כנסה
 ומת או שכנסה ונטולד לו אח ואח"כ
 מת שתיין פטורות אלא מדפלגיהו
 ש"מ משום דלחריב בה ר"ש היא
 דאשמעינן דכחא לחודה פליג משום
 דבא ומליאה בהיתר אבל כרישא
 מודה: **אבל בעל כרחו.** וקמ"ל
 דמאמר בע"כ ואפילו למקלח לא קני
 ושניה יצומי נמי מייבמה: **ביאה**
 דיבמה. אמרי' בפ"ק (ת. ו) ויבמה(ג)
 בעל כרחו דלשם לא עליה אפי'
 כדאוגס קנאה: **קדושין דעלמא.**
 והלכה והיתה לאיש אחר ודגריס (כו)
 מדעתה משמע: אי נימא **אנוולד** לו
 אח. קודם מאמר כהא לילמא ר"ש
 ביאת השניה כשרה והא דייקת
 מכיפא דנוולד ולבסוף ייבם לא
 פליג והוה ליה אשת אחיו שלא היה
 בעולמו ודלמא מאמר קני וה"ל
 שניה נרת ערוה ועוד מאי פוטרת
 צרתה איכא הא מיפטרנה וקמ"ל:
דאשת אחיו שלא היה בעולמו היא:
אלא אעשה בה מאמר ואח"כ נולד
אח. ואשמעינן כרישא דמאמר
 ספק קונה לגמרי ספק לא קונה
 יס"אפי' מקלח לא מהני הלך מייבם
 או חולץ לשניה ממ"ג אי מאמר
 המת קנין גמור הוא הוה ליה ייבם
 ולבסוף נולד ואפילו קמיימת חזיא
 לייבומי ואי לאו קנין גמור הוא
 בתרייתא שריא דלאו נרת ערוה
 היא דקנין מקלח במאמר לית ליה
 לר"ש וכוסיפא אשמעינן דייבם ולבסוף
 נמי

תורה אור השלם

1. כי ישבו אחים יחדו
 ונתן אחד מהם וכן אין
 לו לא תהיה אשת אחיו
 הוציאה לאיש נר יבמה
 יבא עליה ולקחה לו
 לאשה ויבמה:
 רמב"ם פה ה

הגהות הב"ח

(א) יב"ב ד"ה חלק וכו'
 כלל כלום. י"ב ס"ח שלא
 יבא לתהור אשת אחיו
 שלא היה בעולמו:
 (ב) ד"ה לערכבינהו וכו'
 נכרזי קאי כדפי' הס"ד:

מוסף רש"י

העושה מאמר ביבמותו
 שלא מדעתה. בעל
 כרחו. אם זיק לא ספק
 ואמר לה הרי את מקודשת
 לי. רבי אומר. כשאר
 מאמר. להיות נכריה נט'
 למאמר זה אם לא חלקין
 לה ודשונין מר"ל.